

ကညီဘက်ကီဘက်ခဲကမံးတံင်တက်ကစီၣ်
ဒီးတလိတဘျီတပ်ဟ်ဖျါ
လါချံ-၂၇၅၀

ဆူ

ပှၤဖးတၢ်ဖိခဲလၢ်

မိၣ်ကွီၣ်တဲၣ်န့ၣ်ထီၣ်သီဟဲစိၣ်န့ၣ်သုတၢ်ယူတၢ်ဖိး,တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တက့ၢ်.

ပှၤကွံာ်တလိပဟ်ဖျါထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချါတၢ်လီၤအါတီၤ,ထံကီၢ်အါဘုၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ် တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ, ပှၤကညီဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ (တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်အဲၣ်ဒီး Demonstration) တဖၣ်လၢ တုၤယီၤ April ပှၤဒုၣ်လဲၣ်အကတၢ် တအိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိၣ်ဟူး,ကလံၤမုၢ် Tonado လီၤကဒီးအဲၣ်ညါတၢ်သံတၢ်ပှၤ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါထီၣ်ဒီးအါတုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤကီၢ်လၢပအိၣ်ကဒုတဘျီစ့ၢ်ကီးဘၣ်မၤတၢ်ဒုးဒီး ထံကီၢ်လၢ အဘူးဒီးအီၤတဘျီ လၢအဂုၢ်လိာ်အသး“ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်စုၣ်လီၤခိၣ်ခိၣ်” World heritage site အယီၤလီၤ.တၢ်ဒုးအံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှၤ,တၢ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤဒီးပှၤဘၣ်ကီဘက်ခဲတဖၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. တလါအံၤဒ်အမ့ၢ် ကွီၣ်တဲၣ်န့ၣ်ထီၣ်သီလါဒီး တၢ်လူထံမူး (Water Festival) အသီးဒ်တၢ်စုၣ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲအသီးပမုၢ်လၢ် လၢတၢ်လီၤလံၤ လၢတဂ့ၤတဖၣ် ထံကသ့စီကွံာ်အီၤဒီးန့ၣ်သီအံၤ ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်လၢတၢ်နီၢ်နီၢ်တခါတမ့ၢ်တၢ်ဒ်ပတၢ်န့ၣ်,တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ်အသီးဘၣ်န့ၣ်ပှၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ်လီၤ.

တလါအံၤတၢ်ကစီၣ်ဟ်ဖျါဝဲလၢဒဲကဝီၤတဖၣ်တၢ်ကကးတံာ်ကွံာ်အီၤဒီးတၢ်ဆုၢ်ကဒါက့ၤပှၤဘၣ်ကီဘက်ခဲတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်သ့အဂ့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ပှၤအါဂၤသ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပှၤတဝါ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤ ယုၢ်ဒီးပှၤယုၢ်မ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဘၣ်ကီဘက်ခဲ အိၣ်လၢဒဲကဝီၤပှၤတဖၣ် အကျါတနီၤသ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤလၢ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ပဝဲ KRC ကမံးတံာ်တခါ လၢတၢ်ကစီၣ်အံၤ အဖီခိၣ် ပဆဲးကျိးယုၤအါထီၣ်တၢ်ကစီၣ်, တၢ်အိၣ်သးဒီး NGO တဖၣ် ကွီၣ်တဲၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး INGO တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပဆိကမိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ဆုၢ်ကဒါက့ၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကတုၤအဂီၢ်ကဘၣ်ဟဲခိၣ်ဖျါဝဲတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်အါမံၤလီၤ. ပှၤဘၣ်ကီဘက်ခဲဖိတဖၣ်အသးမ့ၢ်တအိၣ်လၢကက့ၤတခါတမၤဆူၣ်,ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးဆုၢ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ထံၣ်လီၤ. ကီၢ်လၢပဟးကွံာ်တဘျီ အပူၤ ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဖိဒု, ထံၣ်လီၤကီၢ်ပူၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ မ့ၢ်ကတၢ်ကွံာ်,ကလုာ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်လိာ်ဖိဒုမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်မးဒီးပနာ်လၢတၢ်ဆုၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ထီၣ်ကသ့န့ၣ်လီၤ.

ပမုၢ်လၢ်ဒီး နၢ်စ့ၢ်ကီးလၢကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်, ကွီၣ်တဲၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် တမၤဆူၣ်ပှၤလၢပကက့ၤဆူတၢ်လီၤလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်တဘျီအံၤအပူၤဘၣ်.ကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်တူၢ်လိာ်တုၢ်လံ,စးထီၣ်လၢ ၁၉၇၅န့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢပဂီၢ် လၢပကအိၣ်လၢပထံပကီၢ်ပူၤအယီၤလီၤ. ကွီၣ်တဲၣ်ကီၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးထံကီၢ်လၢ အိၣ်ဒီးဒ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်, ထံကီၢ်လၢအပးကဲပှၤဂ့ၢ်ဝီအခွဲးအယာ် တကးဒီးဘၣ် ကွီၣ်တဲၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်ပှၤ

လၢအသးအိၣ်မၤစၢၤပူၤဖီၣ်ဖိ, ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိအယိပနၢ်လၢ တၢ်ဆှၢဆူၣ်န့ၣ်တမၤဝဲစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ KRC ကမံးတံၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤဆူ ဒဲကဝီၤတဖၣ်အပူၤဒ်အံၤ-

- (၁) ကိၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်အမူအဒါအိၣ်လၢ ကိၣ်ပယီၤပူၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဆှၢက့ၤ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ် ခဲလၢအိၣ်လၢအကိၢ်ပူၤ.
- (၂) တၢ်ဆှၢကဒါက့ၤတၢ်မၤအံၤ ထံကိၢ်ခံဘၣ်လၢအမ့ၢ် Host Country ဒီး Original Country ကဘၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကရၢကရိလၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ်
- (၃) ထံကိၢ်လၢအဘၣ်ထွဲ, တၢ်ကရၢကရိလၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲဘီမ့ၢ်စၢၤဖီၣ်ကရၢလၢ အမၤတၢ်လၢ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲ (UNHCR) လၢတၢ်ဆှၢကဒါက့ၤ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအတၢ်ဘျၢဒ် ဟံလီၤဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- (၄) တုၤခဲအံၤစ့ၢ်ကိးပတသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟူလၢ ကိၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်ဆှၢဆူၣ် ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိလၢ ဒဲကဝီၤတဖၣ် အပူၤ ဒ်ဒီးဘၣ်.
- (၅) တၢ်ဆှၢကဒါက့ၤအဆၢကတီၢ်လၢအကြၢးအံၤကအိၣ်ထီၣ်ဆံးယံၢ်လဲၣ်န့ၣ်ပတဲဆိတသ့ဝဲဘၣ်.

တၢ်ဂ့ၢ်(၅)ထံၣ်အံၤပမ့ၢ်လၢလၢကဒုးစ့ၤလီၤပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ.

အဂၤတမံၤ ကိၣ်ပယီၤဆိလီၤပဒိၣ်သီဝံၤအလီၢ်ခံ ပှၤကိၣ်ပယီၤဖိလီၤဆိဒၣ်တၢ်ဖဲ IDP ဒီးကိၢ်ဆၢတဖၣ် ဟဲယုၢ် ပူၤဖျးအသးဆူကိၣ်တဲၣ်ကိၢ်ပူၤမ့ၢ်လၢထံလီၢ်ကိၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယိလီၤ.လီၢ်ခံကတၢ်တလါအံၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲ ကွဲးဒိသဝီ ကိးကရံးကိၢ်ဆၣ်ဒီး ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်ဘၣ်ဟဲယုၢ်န့ၣ်လီၤဆူ ကိၣ်တဲၣ်ကိၢ်အူဖၣ် ကိၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. တနီၤန့ၣ်လီၤ အိၣ်ကဒုတုၤဆူ နိၣ်ဖိဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤပူၤဒၣ်လဲၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်လၢတလီၤတၢ် ဟံဖျါဝဲ နိၣ်ဖိဒဲကဝီၤပူၤဟဲယုၢ်တၢ်ဒုးဟဲတုၤအန့ၣ်၂၀ဘျဲၣ် ဒီးနိၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ ၆၀ ဆူအဖီခိၣ်လီၤ.

တမံၤဂ့ၤတမ့ၢ်ဂ့ၤတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူပလီၢ်ပကျဲဒၣ်ပဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တနံၤကဘၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်လၢ အကြၢးအဘၣ်တခါ လီၤ. ထဲန့ၣ်မးပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် ကက့ၤကဒါက့ၤလၢ သူးသ့ၣ်လၢကပီၤအပူၤ (Dignity) တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအပူၤ (Security) န့ၣ်လီၤ.

(ပသးခုတူၢ်လိာ်နတၢ်ထံၣ်လီၤ)

KRC တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတၢ်ဟ်ဖျါ
သ့ကိ-၂၇၅၀

- Ø ၅-၆.၄.၁၁ KRC နဲၣ်ရဲၣ်(၁)ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤသးသမူပုၤနဲၣ်တၢ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤဒဲကဝီၤတၢ်ကူၣ်လိာ်သကိး,ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ TBBC.
- Ø ၈.၄.၁၁ KRC ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတနီၤလဲၤထီၣ်ဝဲ (Development for Mediation and legal system) DMLS တၢ်မၤလိမဲ IRC/LAC ဝဲၤဒၢး
- Ø ၁၂.၄.၁၁ ကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံး တံာ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤတၢ်ကစီၣ်ဒီး KEAB
- Ø ၁၈.၄.၁၁ KRC နဲၣ်ရဲၣ်သယံၤ, တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒီး ဝဲၤဒၢးခိၣ်တဖၣ် လဲၤဟ့ၣ်ဝဲခိၣ်န့ၢ်, တၢ်ယုၤကွၢ်ဒီးတၢ်သမံသမိးတၢ်မၤလိမဲဘါဒိၣ်ယါဒီးထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ.
- Ø ၁၉-၂၀.၄.၁၁ KRC နဲၣ်ရဲၣ်,ဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လဲၤဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်,တၢ်ကွၢ်ထွဲဒီး တၢ်သမံသမိးတၢ်မၤလိမဲမဲၤလးဒဲကဝီၤ.
- Ø ၂၆.၄.၁၁ KRC နဲၣ်ရဲၣ်ဒီးကမံးတံာ်တနီၤလဲၤထီၣ်ဝဲ DMLS အတၢ်ပိာ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဝဲ IRC/LAC ဝဲၤဒၢး
- Ø ၂၇.၄.၁၁ KRC, IRC/LAC ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖှိၣ်ကူၣ်လိာ်သကိးဝဲဘၣ်ယးဒီးမုၢ်/ခွါ(သွံၣ်ထံး)ဂ့ၢ်ဝီမဲ KRC ဝဲၤဒၢး
- Ø ၂၉.၄.၁၁ KRC, IRC/LAC ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖှိၣ် ကူၣ်လိာ်သကိးဘၣ်ယးဒီး DMLS တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ပိာ်ထွဲ ဝဲ IRC/LAC ဝဲၤဒၢး

KRC တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ

KRC တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ VT ပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲ, ပုၤမၤစၢၤတၢ်, လီၤကဝီၤပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲလၢ လၢၢ်ဟ့ၣ်ကီၢ်ရူၣ်, မဲဟီၣ်စီၣ်ဒီး ကၣ်ခွဲနးဘူၣ်ရံၣ်ကီၢ်ရူၣ်, ယုာ်ဒီး ADRA နဲၣ်တၢ်တဖၣ် လဲၤထံၣ်လိာ်ဝဲဒၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကမံးတံာ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိ, လၢဒဲကဝီၤပုၤတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိး ToT တၢ်မၤလိန့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤလိတၢ်တဖၣ်ပၣ်ယုာ်ဝဲဒဲကဝီၤ VT ကမံးတံာ်ဒီး ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိအံၤစးထီၣ်ဝဲလၢလါအုၤဖျၢၣ်၁၈သီဒီးဝံၤဝဲ ဝဲလါမ့ၤ ၃သီ န့ၣ်လီၤ.

- Ø ၂၅.၀၄.၂၀၁၁ KRC တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒီး VT ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဝဲ ဒီး VTRM တၢ်တိာ်ကျဲၤပုၤနဲၣ်တၢ် စံးကတိၤသကိး ဝဲဘၣ်ယးဒီး တၢ်နဲၣ်ကျဲၤလၢ VT တ လါတဘျီ တၢ်ဟ်ဖျါအဂီၢ်ဒ်သိးတၢ်ကဆိးကါအီၤလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤအရဲၣ်အကျဲၤဒိကတီၢ်ညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

Ø ၁၈-၂၉.၀၄.၂၀၁၁ KRC ကမ်းတံတဖန် နီလီသကိးမူဒါဒ်ကရူဆံးဖိတဖန်ဒီး လဲဟ့ၣ်ဝဲ ခိၣ်နာ် တံတီ ခိၣ်ရိၣ်မဲ,တံပတံဆုၤကွၢ်ထွဲဒီးတံသမံသမိးတံမလိလၢဒဲကဝီၤခဲလၢၣ်(၇)ဖျါၣ်အပူၤ ဒီးတံပညိၣ်လၢတံမလိတဘျီအံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ် ဒဲကဝီၤတံပတံဆုၤ ဒီးမၤအါ ထီၣ် ပှၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတံတဖန် အကံၢ်အစီလၢတံပတံဆုၤဒီး တံကွၢ်ထွဲသမံသမိး တံဖံး တံမၤန့ၣ်လီၤ.

KRC ရးဘူၣ်ရံၣ်တံဟူးတံၤ

- Ø ၁.၄.၂၀၁၁ ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖှိၣ်သကိးဒီး CCEE, OCEE, CoC, TTA ဒီးကဝီၤခိၣ်ခိၣ်နာ်တဖန် ဒီးစံးကတိၤသ ကိးဘၣ်ထွဲကိၣ်သရၣ်တံၢ်ဂ့ၢ်ဒီးကဝီၤခိၣ်တဖန် ကဘၣ်ဆုၤထီၣ်ကိၣ်သရၣ်တဖန် အနီၣ်ဂံၢ် ဒီး အမံၤ အသၣ်
- Ø ၄.၄.၂၀၁၁ ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖှိၣ်သကိးဒီး UNHCR,IRC ဒဲကဝီၤကမ်းတံၢ်, ကဝီၤဒုခိၣ်နာ်တဖန် ဒီးစံးကတိၤ ကူၣ်လိာ်သကိး တံသိၣ်လိယံၤလံာ် လၢဒဲကဝီၤပူၤအဂ့ၢ်.
- Ø ၅.၄.၂၀၁၁ ကရၢကရိမၤလၢကဝီၤပိာ်မုၢ်အမုၢ်နံၤ
- Ø ၅.၄.၂၀၁၁ ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတံလၢတံမၤနီၣ်မၤဃါဖိသၣ်(Child Registration)
- Ø ၆.၄.၂၀၁၁ သမံသမိးကွၢ်တံသ့ၣ်ဝဲ
- Ø ၇-၉.၄.၂၀၁၁ CEAB-တံအိးထီၣ်ကိၣ်အမူး(တံမလိယံၤကျိာ်)
- Ø ၁၃-၁၅.၄.၂၀၁၁ CBO,KRC,CoC,CMSP-တံမလိဘၣ်ဃးခိၣ်နာ်တံတီခိၣ်ရိၣ်မဲ
- Ø ၁၈.၄.၂၀၁၁ ADRA ဟ့ၣ် ToT တံမလိ
- Ø ၂၇.၄.၂၀၁၁ AIRC, KRC, KWO, KYO ဒီး COERR မၤတံမလိဘၣ်ဃး“တံဒိသဒါပိာ်မုၢ်”

KRC စၢ်ချးဘူၣ်ရံၣ်တံဟူးတံၤ

- Ü ၁၁.၄.၂၀၁၁ ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါထံၣ်လိာ်သးဒီး UN, TBBC ဒီး COERR ဒီးစံးကတိၤကူၣ်လိာ် သကိး ဒဲကဝီၤ တၢ်အိၣ်သးဆူညါအဂ့ၢ်.
- Ü ၂၁.၄.၂၀၁၁ ထံၣ်လိာ်ရဲၣ်ကျဲၤစၢၤနဲၣ်စွဲၣ်သဃဲၤဒ်သိးကလဲၤဟ့ၣ်တံမလိလၢဒဲကဝီၤပူၤ
- Ü ၂၄.၄.၂၀၁၁ ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး TBBC ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, စံးကတိၤသကိးတံသ့ၣ်ဝဲလၢ လိာ်ကဝီၤ, ခိၣ်ဃၢၤအပူၤ
- Ü ၂၉.၄.၂၀၁၁ ထံၣ်လိာ်သးဒီး TBBC ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးကတိၤကူၣ်လိာ်သကိးဘၣ်ထွဲတံနီၤလီၤတံအိၣ် တံအိအဂ့ၢ်.